คู่มือ
ทำวัตรเช้า (ย่อ) สวดมนต์ก่อนฉัน
วันธรรมดาและวันพระ

สำหรับ

วัดอมราวราราม (วิปัสสนา)
แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
โทร. (๐๒) ๙๗๒-๗๗๓๕

คู่มือ
ทำวัตรเช้า (ย่อ) สวดมนต์ก่อนฉัน
วันธรรมดาและวันพระ

รวบรวมเรียบเรียง

โดย

พระครูสมุห์ศิริ ปณฺฑิโต

จัดพิมพ์ถวายโดย

พระภิกษุ อุบาสกอุบาสิกา และญาติธรรม
วัดอมราวราราม (วิปัสสนา)
แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
โทร. (๐๒) ๙๗๒-๗๗๓๕

คู่มือทำวัตรเช้า (ย่อ) สวดมนต์ก่อนฉัน

ISBN 974-575-508-7

พิมพ์ครั้งแรก	กรกฎาคม ๒๕๔๒
	จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่สอง	กรกฎาคม ๒๕๔๓
	จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่สาม	มิถุนายน ๒๕๔๔
	จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่สี่	ธันวาคม ๒๕๔๕
	จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วัดมหาธาตุ ท่าพระจันทร์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

โทรศัพท์ ๒๒๑-๘๘๙๒, ๒๒๔-๘๒๑๔, ๖๒๓-๖๔๑๗

โทรสาร ๖๒๓-๖๔๑๗

คำนำ

หนังสือ คู่มือ ทำวัตรเช้า (ย่อ) สวดมนต์ก่อนฉันเล่มนี้ เกิดขึ้นได้ด้วยแรงศรัทธาของท่านทั้งหลาย ร่วมด้วยช่วยกันบริจาคทรัพย์ จัดพิมพ์ขึ้นมา เพื่อเป็นคู่มือในการทำวัตรสวดมนต์ของพระภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกา และผู้ที่สนใจในการปฏิบัติธรรมทั่วไป

ขอขอบคุณท่านที่เป็นเจ้าของต้นฉบับเดิมของหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้า เป็นแต่เพียงผู้ที่ดำเนินการจัดพิมพ์เท่านั้น หากมีการขาดตกบกพร่องผิดพลาด ต้องขออภัยท่านผู้อ่านทุกท่านด้วย.

พระอาจารย์จันทร์เพ็ญ ธมฺมวโร
ผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาส
วัดอมราวราราม (วิปัสสนา)

พระพุทธโอวาทเตือนใจ

ผู้ใดทำความชั่วด้วยสำคัญตัวว่า "เราเป็นผู้ยิ่งใหญ่" ครั้นทำแล้วก็หวั่นเกรงต่อคนทั้งหลายอื่น ผู้นั้นจะดำรงชีพอยู่ยืนยาวด้วยความชั่วนั้นก็หาไม่ แม้เทพทั้งหลาย ก็มองดูเขา ด้วยนัยน์ตาอันเหยียดหยาม. (๒๘/๓๑)

บุคคลใดในกาลก่อนเคยผิดพลาด ครั้นภายหลังเขากลับตัวได้ไม่ประมาท บุคคลนั้นย่อมทำโลกให้แจ่มใส เหมือนดังดวงจันทร์ อันพ้นจากเมฆหมอก. (๒๕/๒๓)

พึงสละทรัพย์ เพื่อเห็นแก่อวัยวะ พึงสละอวัยวะ ในเมื่อจะรักษาชีวิต พึงสละได้หมด ทั้งอวัยวะ ทรัพย์และชีวิต ในเมื่อคำนึงถึง **"ธรรม"** (๒๘/๓๘๒)

ลาโภ อลาโภ ยโส อยโส จ
นินฺทา ปสํสา จ สุขํ จ ทุกฺขํ
เอเต อนิจฺจา มนุสฺเสสุ ธมฺมา
มา โสจิ กึ โสจสิ โปฏฺฐปาท

ได้ลาภ เสื่อมลาภ ได้ยศ เสื่อมยศ นินทา สรรเสริญ สุขและทุกข์ สิ่งเหล่านี้เป็นธรรมดาในหมู่มนุษย์ ไม่มีความเที่ยงแท้แน่นอน อย่าเศร้าโศกเลย ท่านจะโศกเศร้าไปทำไม (๒๗/๖๗๕)

นกชนิดหนึ่งเที่ยวบินอยู่ตามช่องเขาและไหล่เขามีชื่อว่านกมัยหกะ มันบินไปสู่ต้นเลียบอันมีผลสุก แล้วร้องว่า **"ของข้าๆ"** เมื่อนกมัยหกะร้องอยู่อย่างนั้น ฝูงนกทั้งหลายก็พากันบินมาจิกกินผลเลียบ แล้วก็พากัน

บินไป นกมัยหกะก็ยังร้องพร่ำอยู่อย่างเดิมนั่นเอง.

คนบางคนในโลกนี้ ก็ฉันนั้น เก็บทรัพย์สะสมไว้มากมายแล้ว ตนเองก็ไม่ได้ใช้ทั้งไม่เผื่อแผ่เจือจานแก่ญาติทั้งหลายตามส่วน เมื่อเขาหวงแหนทรัพย์ไว้รำพึงว่า **"ของข้า ๆ"** ราชการหรือโจร หรือทายาท ก็มาเอาทรัพย์นั้นไป ตัวเขาก็ได้แต่รำพันอยู่อย่างนั้นนั่นเอง. (๒๗/๙๓๑)

* * * * *

สารบัญ

*****

ทำวัตรเช้า(ย่อ)ไม่แปล

- โย โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุธโธ
  สวากขาโต เยนะ ภะคะวะตา ธัมโม
  สุปะฏิปันโน ยัสสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ
  ตัมมะยัง ภะคะวันตัง สะธัมมัง สะสังฆัง
  อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปูชะยามะ
  สาธุ โน ภันเต ภะคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปิ
  ปัจฉิมาชะนะตานุกัมปะมานะสา
  อิเม สักกาเร ทุคะตะปัณณาการะภูเต ปะฏิคคัณหาตุ
  อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

คำบูชาพระรัตนตรัย

- อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา, อิเมหิ สักกาเรหิ
  ตัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ. *(กราบ ๑ หน)*
- สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, อิเมหิ สักกาเรหิ
  ตัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ. *(กราบ ๑ หน)*
- สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อิเมหิ สักกาเรหิ
  ตัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ. *(กราบ ๑ หน)*
- มาตาปิตุ คุณัง อะหัง วันทามิ. *(กราบ ๑ หน)*
- คะรุ อุปัชฌายะ อาจาริยะ คุณัง อะหัง วันทามิ.
  (กราบ ๑ หน)

ปุพพะภาคะนะมะการ

(หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส.)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต, อะระหะโต, สัมมาสัมพุทธัสสะ,

(ว่า ๓ หน)

พุทธาภิถุติ

(หันทะ มะยัง พุทธาภิถุติง กะโรมะ เส.)

โย โส ตะถาคะโต, อะระหัง, สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจะระณะสัมปันโน, สุคะโต, โลกะวิทู, อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ, สัตถาเทวะมะนุสสานัง, พุทโธ, ภะคะวา, โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพรัหมะกัง สัสสะมะณะพราหมะณิงปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง อะภิญญา สัจฉิกัตวา ปะเวเทสิ. โย ธัมมัง เทเสสิ, อาทิกัลยาณัง มัชเฌกัลยาณัง ปะริโยสานะกัลยาณัง สาตถัง สะพยัญชะนัง เกวะละปะริปุณณัง ปะริสุทธัง พรัหมะจะริยัง ปะกาเสสิ, ตะมะหัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง ภะคะวันตัง สิระสา นะมามิ.

(กราบ ๑ หน)

ธัมมาภิถุติ

(หันทะ มะยัง ธัมมาภิถุติง กะโรมะ เส.)

โย โส สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก, อะกาลิโก, เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก, ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ, ตะมะหัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ, ตะมะหัง ธัมมัง สิระสา นะมามิ.

(กราบ ๑ หน)

สังฆาภิถุติ

(หันทะ มะยัง สังฆาภิถุติง กะโรมะ เส.)

โย โส สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย, ปาหุเนยโย, ทักขิเณยโย, อัญชะลีกะระณีโย, อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ ตะมะหัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง สังฆัง สิระสา นะมามิ.

(กราบ ๑ หน)

(จบทำวัตรย่อเฉพาะวันพระ)

สวดถวายพรพระเสริมบารมี

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะฯ

(ว่า ๓ หน)

พุทธัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ,

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถาเทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะตะวาติฯ

ธัมมัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ,

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหี (ฮี) ติฯ

สังฆัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ,

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลีกะระณีโย อะนุต-ตะรัง ปุญญักเขตตังโลกัสสาติฯ

ทานะ ปาระมี สัมปันโน ทานะ อุปะมาระมี สัมปันโน ทานะ ปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

สีละ ปาระมี สัมปันโน สีละ อุปะปารมี สัมปันโน สีละ ปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

เนกขัมมะ ปาระมี สัมปันโน เนกขัมมะ อุปะปาระมี สัมปันโน เนกขัมมะ ปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

ปัญญา ปาระมี สัมปันโน ปัญญา อุปะปาระมี สัมปันโน ปัญญา ปะระมัตถะปารมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

วิริยะ ปาระมี สัมปันโน วิริยะ อุปะปาระมี สัมปันโน วิริยะ ปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

ขันติ ปาระมี สัมปันโน ขันติ อุปะปาระมี สัมปันโน ขันติ ปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน ไมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

สัจจะ ปาระมี สัมปันโน สัจจะ อุปะปาระมี สัมปันโน สัจจะ ปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

อะธิฏฐานะ ปาระมี สัมปันโน อะธิฏฐานะ อุปะปาระมี สัมปันโน อะธิฏฐานะ ปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

เมตตา ปาระมี สัมปันโน เมตตา อุปะปาระมี สัมปันโน เมตตา ปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา

อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อุเปกขา อุปะปาระมี สัมปันโน อุเปกขา ปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

ทะสะ ปาระมี สัมปันโน ทะสะ อุปะปาระมี สัมปันโน ทะสะ ปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

นะมามิหัง

พรพาหุง

พาหุง สะหัสสะมะภินิมมิตะสาวุธันตัง
ครีเมขะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

มาราติเรกะมะภิยุชฌิตะสัพพะรัตติง
โฆรัมปะนาฬะวะกะมักขะมะถัทธะยักขัง
ขันตีสุทันตะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

นาฬาคิริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง
ทาวัคคิจักกะมะสะนีวะ สุทารุณันตัง
เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

อุกขิตตะขัคคะมะติหัตถะสุทารุณันตัง
ธาวันติโยชะนะปะถังคุลิมาละวันตัง
อิทธีภิสังขะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

กัตวานะ กัฏฐะมุทะรัง อิวะ คัพภินิยา
จิญจายะ ทุฏฐะวะจะนัง ชะนะกายะมัชเฌ
สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

สัจจัง วิหายะ มะติสัจจะกะวาทะเกตุง
วาทาภิโรปิตะมะนัง อะติอันธะภูตัง
ปัญญาปะทีปะชะลิโต ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

นันโทปะนันทะภุชะคัง วิพุธัง มะหิทธิง
ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต
อิทธูปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

ทุคคาหะทิฏฐิภุชะเคนะ สุทัฏฐะหัตถัง
พรัหมัง วิสุทธิชุติมิทธิพะกาภิทานัง
ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

เอตาปิ พุทธะชะยะมังคะละอัฏฐะคาถา
โย วาจะโน ทินะทิเน สะระเต มะตันที
หิตวานะเนกะวิวิธานิ จุปัทหะวานิ
โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญฯ

ชัยยะมังคลคาถา

มะหาการุณิโก นาโถ หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปูเรตวา ปาระมี สัพพา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลังฯ

ชะยันโต โพธิยา มูเล สักยานัง นันทิวัฑฒะโน
เอวัง ตะวัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล
อะปะราชิตะปัลลังเก สีเส ปะฐะวิโปกขะเร
อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมทะติฯ

สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุขะโณ สุมุหุตโต จะ สุยิฏฐัง พรัหมะจาริสุ
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปะทักขิณัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง ปะณิธี เต ปะทักขิณา
ปะทักขิณานิ กัตวานะ ละภันตัตเถ ปะทักขิเณฯ

คาถาโพธิบาท

บูระพารัสมิง พระพุทธะคุณัง บูระพารัสมิง พระธัมเมตัง บูระพา รัสมิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ.

หมายเหตุ เที่ยวต่อ ๆ ไปให้เปลี่ยน บูระพารัสมิง เป็น อาคะเนย์รัสมิง ทักษิณรัสมิง – หรดีรัสมิง – ปัจจิมรัสมิง – พายัพรัสมิง – อุดรรัสมิง –อีสานรัสมิง – ปฐวีรัสมิง – อากาสรัสมิง. นอกนั้นเหมือนกันหมดฯ

คาถามงคลจักรวาฬแปดทิศ

อิมัสมิงมงคลจักรวาฬทั้งแปดทิศ ประสิทธิ จงมาเป็นกำแพงแก้วทั้งเจ็ดชั้นมาป้องกันห้อมล้อมรอบครอบทั่วอนัตตาราชะเสมานา เขตเต สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัสสานิ พุทธะชาละปะริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุฯ

หมายเหตุ เที่ยวต่อ ๆ ไปให้เปลี่ยน “พุทธะชาละปะริกเขตเต เป็นธัมมะชาละปะริกเขตเต – ปัจเจกะพุทธะชาละปะริกเขตเต – สังฆะชาละปะริกเขตเต นอกนั้นเหมือนกันหมดฯ (ท่อนสุดท้ายเปลี่ยนเป็น จงมาเป็นกำแพงแก้วทั้งเก้าชั้น)

คำกรวดน้ำและตั้งความปรารถนา

คำกรวดน้ำ (โดยย่อ)

ปุญญัสสิทานิ กะตัสสะ ยานัญญานิ กะตานิ เม เตสัญจะ ภาคิโน โหนตุ, สัตตานันตาปปะมาณะกา,

สัตว์ทั้งหลายไม่มีสิ้นสุด ไม่มีประมาณ, จงมีส่วนแห่งบุญที่ข้าพเจ้าได้ทำไว้แล้วในบัดนี้, และแห่งบุญอื่นที่ทำไว้ก่อนแล้ว.

คำตั้งความปรารถนา

ยันนานิ เม กะตัง ปุญญัง เตนาเนนุททิเสนะ จะ ขิปปัง สัจฉิกะเรยยาหัง ธัมเม โลกุตตะเร นะวะ.

บุญใดที่ข้าพเจ้าได้กระทำแล้วในบัดนี้ เพราะบุญนั้นและการแผ่อุทิศ บุญนั้น, ขอให้ข้าพเจ้าทำให้แจ้งโลกุตรธรรมเก้าในทันที...สาธุ สาธุ สาธุฯ

คำอาราธนาศีล ๕-๘ อุโบสถศีล

คำอาราธนาศีล ๕ ปรกติ

(ว่าพร้อมกัน) **มะยัง** ภันเต วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ ติสะระเณ-นะสะหะ ปัญจะ สีลานิ **ยาจามะ,**

ทุติยัมปิ **มะยัง** ภันเต วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ **ยาจามะ,**

ตะติยัมปิ **มะยัง** ภันเต วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ **ยาจามะ.**

(ถ้าคนเดียวเปลี่ยน **มะยัง** เป็น **อะหัง, ยาจามะ** เป็น **ยาจามิ** ทุกท่อน ถ้าอาราธนาศีล ๘ ว่าดังนี้ **มะยัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะ สีลานิ ยาจามะฯ** นอกนั้นเปลี่ยนเป็นเหมือนกันกับอาราธนาศีล ๕)

คำอาราธนาอุโบสถศีล

มะยัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐังคะสะมันนาคะตัง อุโปสะถัง ยาจามะฯ

(ว่า ๓ หน ทุติ - ตะติ-)

ต่อจากนี้ ตั้งใจสมาทาน ว่าตามพระอาจารย์ ดังต่อไปนี้.-

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะฯ

(ว่า ๓ หน)

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ, สังฆัง สะระณัง คัจฉามิฯ

(ทุติยัมปิ - ตะติยัมปิ นอกนั้นเหมือนกัน)

เมื่อพระอาจารย์ว่า "ติสะระณะคะมะนัง นิฏฐิตัง"

รับว่า "อามะ ภันเต"

ต่อจากนั้น สมาทาน ว่าตามพระอาจารย์ดังนี้.-

๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

๒. อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

๓. อะพรัหมะจะริยา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

(ศีล ๕ ว่า กาเมสุมิจฉาจารา เวระมะณี สิกขาปะทัง สมาทิยามิ)

๔. มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

๕. สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

๖. วิกาละโภชะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

๗. นัจจะคีตะวาทิตะวิสูกะทัสสะนา มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะมัณฑะนะ วิภูสะนัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

๘. อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

อิมัง อัฏฐังคะสะมันนาคะตัง, พุทธะปัญญัตตังอุโปสะถัง, อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, สัมมะเทวะอะภิรักขิตุง สะมาทิยามิ.

พระอาจารย์ว่า อิมานิ อัฏฐะ สิกขาปะทานิ อุโปสะถะ-สีละวะเสนะ สาธุกัง กัตวา อัปปะมาเทนะ รักขิตัพพานิ.

อุบาสกอุบาสิการับพร้อมกันว่า "อามะ ภันเต"

พระอาจารย์ว่า "สีเลนะ สุคะติง ยันติ สีเลนะ โภคะ-สัมปะทา สีเลนะ นิพพุติง ยันติ ตัสมา สีลัง วิโสธะเย."

ต่อจากนี้พระอาจารย์เริ่มแสดงพระธรรมเทศนา ๓๐ นาที พอแสดงพระธรรมเทศนาจบลง หัวหน้าอุบาสกอุบาสิกา กล่าวเชิญแสดงสาธุการว่า "หันทะ มะยัง สาธุการัง กะโรมะ เส"

อุบาสกอุบาสิกานอกนี้รับพร้อมกันว่า "สาธุ สาธุ สาธุ" ๓ หน

แล้วหัวหน้าอุบาสกอุบาสิกา กล่าวเชิญสวด สรณคมนา-

นุสสรณคาถาต่อท้ายดังนี้

"หันทะ มะยัง สะระณะคะมะนานุสสะระณะคาถาโย ภะณามะ เส."

อุบาสกอุบาสิกานอกนี้สวดพร้อมกัน หยุดตามจุดลูกน้ำดังนี้.-

สรณคมนานุสสรณคาถา

อะหัง พุทธัญจะ ธัมมัญจะ สังฆัญจะ สะระณัง คะโต, (คะตา)
อุปาสะกัตตัง เทเสสิง ภิกขุสังฆัสสะ สัมมุขา,
เอตัง เม สะระณัง เขมัง เอตัง สะระณะมุตตะมัง,
เอตัง สะระณะมาคัมมะ สัพพะทุกขา ปมุจจะเย.
ยะถาพะลัง จะเรยยาหัง สัมมาสัมพุทธะสาสะนัง,
ทุกขะนิสสะระณัสเสวะ ภาคี อัสสัง อะนาคะเต.

(หมอบกราบว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,
พุทเธ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,
พุทโธ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ พุทเธ.

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,
ธัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,
ธัมโม ปะฏิคัณหะตุ อัจจะยันตัง,
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ ธัมเม.

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,
สังเฆ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,
สังโฆ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ สังเฆ.

คำลากลับบ้าน

หันทะทานิ มะยัง ภันเต คัจฉามะ พะหุกิจจา มะยัง พะหุกะระณียา.

พระอาจารย์ว่า "ยัสสะทานิ ตุมเห กาลัง มัญญะถะ" *รับพร้อมกันว่า* "สาธุ"

คำถวายสังฆทาน (ทั่วไป)

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายภัตตาหาร พร้อมด้วยบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ภัตตาหาร พร้อมด้วยบริวารทั้งหลายเหล่านี้ (เหล่าโน้น) ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญฯ (เหล่าโน้น หมายถึงภัตตาหารอยู่นอกศาลาหอฉัน)

คำถวายสังฆทาน (เพื่ออุทิศให้ผู้ตาย)

อิมานิ มะยัง ภันเต มะตะกะภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ มะตะกะภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ญาตะกานัญจะ เปตานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายภัตตาหาร เพื่อผู้ล่วงลับไปแล้ว พร้อมกับทั้งบริวารทั้งหลาย**เหล่านี้** (เหล่าโน้น) แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับภัตตาหารเพื่อผู้ล่วงลับไปแล้วพร้อมกับของบริวารทั้งหลาย**เหล่านี้** (เหล่าโน้น) ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย แก่ญาติทั้งหลายผู้ล่วงลับไปแล้ว มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนานเทอญฯ (หมายถึงบิดามารดาแต่อดีตชาติที่เสวยผลกรรมอยู่)

คำถวายข้าวพระพุทธ–บูชาพระรัตนตรัย

๑. อิมินา ปิณฑะปาเตนะ ระตะนัตตะยัง ปูเชมิ.

๒. อิมัง สูปะพยัญชะนะสัมปันนัง สาลีนัง โภชะนัง อุทะกัง วะรัง พุทธัสสะ ปูเชมิ.

ข้าพเจ้าขอบูชา พระรัตนตรัย ด้วยบิณฑบาตนี้.

พิจารณาอาหารก่อนฉัน

ปะฏิสังขา โยนิโส ปิณฑะปาตัง ปะฏิเสวามิ, เนวะ ทะวายะ นะ มะทายะ นะ มัณฑะนายะ นะ วิภูสะนายะ ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา ยาปะนายะ วิหิงสุปะระติยา พรัหมะจะริยานุคคะหายะ อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ ยาตรา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติ.

คำลาข้าวพระพุทธ

เสสัง มังคะลา ยาจามิ.

ข้าพเจ้าขอเสสังมงคล จากพระรัตนตรัย.

คำแผ่เมตตาก่อนฉันภัตตาหาร

สัพเพ สัตตา,	อันว่า สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น,
อะเวรา โหนตุ,	จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย,
อัพยาปัชฌา โหนตุ,	จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย,
อะนีฆา โหนตุ,	จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กาย ทุกข์ใจเลย,
สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ,	ขอจงรักษาตนของตน ให้เป็นสุขเถิด,
สัพเพ สัตตา,	อันว่า สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น,
กัมมะทุกขา ปะมุญจันตุ,	ขอจงได้พ้นความทุกข์เถิด,
ชะรา ธัมโมมหิ,	เราไม่ล่วงพ้นความแก่ชราไปได้,
พยาธิ ธัมโมมหิ,	เราไม่ล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปได้,
มรณะ ธัมโมมหิ,	เราไม่ล่วงพ้นความตายไปได้,
สัพเพ สัตตา,	อันว่า สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น,

กัมมัสสะกา,	มีกรรมเป็นของตัว,
กัมมะทายาทา,	มีกรรมเป็นมรดก,
กัมมะโยนิ,	มีกรรมเป็นกำเนิด,
กัมมะพันธุ,	มีกรรมเป็นพวกพ้อง,
กัมมะปะฏิสาระณา,	มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย,
ยังกัมมัง กะริสสามิ,	ได้ทำกรรมอันใดไว้,
กัลยาณังวา,	ดีก็ตาม,
ปาปะกังวา,	ชั่วก็ตาม,
ตัสสะ ทายาทา ภะวิสสามิ,	เขาทั้งหลายเหล่านั้น จะได้รับผลกรรมนั้นแล...สาธุ สาธุ สาธุ อนุโมทามิฯ

คำขออาหารส่วนที่ภิกษุสามเณรพิจารณาแล้ว

อาเสสาภาคาโว อัมหากัง ปาปูนันติฯ

ข้าแต่ภิกษุสงฆ์ผู้เจริญทั้งหลาย อาหารส่วนที่พระคุณเจ้าได้พิจารณาแล้ว ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมรับไว้ เพื่อต้อนรับเลี้ยงดูเหล่าศาสนิกชนที่มาบำเพ็ญบุญร่วมกันในวันนี้ ทั้งนี้ ขออย่าให้มีโทษและบาปกรรมเลย เพื่อความเบาใจแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ดังนั้น เมื่อพระคุณเจ้ามีความยินดีอนุญาตแล้ว โปรดสาธุขึ้นพร้อมกันเถิดพระเจ้าข้าฯ

อนุโมทนารัมภคาถาแปล

ยะถา วาริวะหา ปูรา ปะริปูเรนติ สาคะรัง,	– ห้วงน้ำที่เต็ม ย่อมยังสมุทรสาครให้บริบูรณ์ได้ฉันใด,
เอวะเมวะ อิโต ทินนัง เปตานัง อุปะกัปปะติ,	– ทานที่ท่านอุทิศให้แล้วแต่โลกนี้ ย่อมสำเร็จประโยชน์แก่ผู้ที่ละโลกนี้ไปแล้วได้ ฉันนั้น,
อิจฉิตัง ปัตถิตัง ตุมหัง,	– ขออิฏฐผลที่ท่านปรารถนาแล้วตั้งใจแล้ว,
ขิปปะเมวะ สะมิชฌะตุ,	– จงสำเร็จโดยฉับพลัน,
สัพเพ ปูเรนตุ สังกัปปา,	– ขอความดำริทั้งปวงจงเต็มที่,
จันโท ปัณณะระโส ยะถา,	– เหมือนพระจันทร์วันเพ็ญ,
มะณิ โชติระโส ยะถา.	– เหมือนแก้วมณีอันสว่างไสวควรยินดี.ฯ

สามัญญานุโมทนาคาถาแปล

สัพพีติโย วิวัชชันตุ,	– ความจัญไรทั้งปวง จงบำราศไป,
สัพพะโรโค วินัสสะตุ,	– โรคทั้งปวง (ของท่าน) จงหาย,
มา เต ภะวัตวันตะราโย,	– อันตรายอย่ามีแก่ท่าน,
สุขี ทีฆายุโก ภะวะ,	– ท่านจงเป็นผู้มีความสุข มีอายุยืน.

อะภิวาทะนะสีลิสสะนิจจัง วุฑฒาปะจะยิโน, จัตตาโร ธัมมา วัฑฒันติ, อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง.	ธรรมสี่ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ, ย่อมเจริญแก่บุคคลผู้มีปรกติไหว้กราบมีปรกติอ่อนน้อม (ต่อผู้ใหญ่) เป็นนิตย์.ฯ
ภะวะตุ สัพพะ มังคะลัง,	– ขอสรรพมงคล จงมีแก่ท่าน,
รักขันตุ สัพพะเทวะตา,	– ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาท่าน,
สัพพะพุทธานุภาเวนะ,	– ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธ-เจ้าทั้งปวง,
สัพพะธัมมานุภาเวนะ,	– ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง,
สัพพะสังฆานุภาเวนะ,	– ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง,
สะทา โสตถี ภะวันตุ เต.	– ขอความสวัสดีทั้งหลาย จงมีแก่ท่านทุกเมื่อ เทอญฯ

คำสวดถอน

สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ, โยโส สังเฆนะ, เคเหนะ, อะวิปปะวาโส สัมมะโต, ยะทิ สังฆัสสะ ปัตตะกัลลัง, สังโฆ ตัง เคหัง, อะวิปปะวาสัง มะมูหะเนยยะ, เอสา ญัตติ,

สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ, โยโส สังเฆนะ, เคเหนะ, อะวิปปะวาโส สัมมะโต, สังโฆ ตัง เคหัง, อะวิปปะวาสัง สะมูหะนะติ, ยัสสา ยัสสะมะโต, ขะมะติ เอตัสสะ, เคหัสสะ อะวิปปะวาสัสสะ, สะมุคฆาโต, โส ตุณหัสสะ, ยังสสะ นัก-ขะมะติ, โสภาเสยยะ สะมุคฆาโต, โส สังเฆนะ เคเหนะ, อะวิปปะวาโส, ขะมะติ สังฆัสสะ, ตัสมา ตุณหี (ฮี) เอวะเมตัง ธาระยามิ.

หมายเหตุ : *ขีดเส้นใต้ให้เปลี่ยนตามสถานที่ที่สวดถอน*

คาถาดับสังขาร

สิ่งปรุงแต่งทั้งหลายไม่เที่ยงหนอ	มันเกิดก่อตามหน้าที่มีสังขาร
แล้วก็ดับเป็นธรรมดาตามอาการ	ไม่อยู่นานมันเป็นเช่นนี้แล
สังขารกลุ่มนี้หนอก็เหมือกัน	จะสิ้นสุดลงในวันนี้เป็นแน่
ไม่มีใครเกิดหรือตายมิได้แล	แต่สังขาราแท้แท้มันจะดับโดยธรรมดา
ความสงบมีเพราะดับแห่งสังขาร	มันดับเย็นเป็นนิพพานสิ้นสังสาร์
นามรูปนี้ดับวันนี้เป็นกิริยา	ไม่มีเชื้อกลับมาเกิดอีก แลฯ

พ่อแก่-แม่เฒ่า

พ่อแม่ก็แก่เฒ่า จำจากเจ้าไม่อยู่นาน
จะพบจะพ้องพาน เพียงเสี้ยววารของคืนวัน
ใจจริงไม่อยากจาก เพราะยังอยากเห็นลูกหลาน
แต่ชีพมิทนทาน ย่อมร้าวรานสลายไป
ขอเถิดถ้าสงสาร อย่ากล่าวขานให้ช้ำใจ
คนแก่ชะแรวัย คิดเผลอไผลเป็นแน่นอน
ไม่รักก็ไม่ว่า เพียงเมตตาช่วยอาทร
ให้กินและให้นอน คลายทุกข์ผ่อนพอสุขใจ
เมื่อยามเจ้าโกรธขึ้ง ให้นึกถึงเมื่อเยาว์วัย
ร้องไห้ยามป่วยไข้ ได้ใครเล่าเฝ้าปลอบโยน
เฝ้าเลี้ยงจนโตใหญ่ แม้เหนื่อยกายก็ยอมทน
หวังเพียงจะได้ยล เติบโตจนสง่างาม
ขอโทษถ้าทำผิด ขอให้คิดทุกทุกยาม
ใจแท้มีแต่ความ หวังติดตามช่วยอวยชัย
ต้นไม้ที่ใกล้ฝั่ง มีหรือหวังอยู่นานได้
วันหนึ่งคงล้มไป ทิ้งฝั่งไว้ให้วังเวง.

สำนึกถึง "ชีวิต"

เมื่อเจ้ามา มีอะไร มาด้วยเจ้า
เจ้าจะเอา แต่สุข สนุกไฉน
มามือเปล่า แล้วจะเอา อะไรไป
เจ้าก็ไป มือเปล่า เหมือนเจ้ามา

สำนึกพระคุณแม่

พระคุณแม่ เลิศฟ้า มหาสมุทร
พระคุณแม่ สูงสุด มหาศาล
พระคุณแม่ เลิศกว่า สุธาธาร
ใครจะปาน แม่ฉัน นั้นไม่มี

อันพระคุณ ใครใคร ในพิภพ
ยังรู้จบ แจ้งคำ มาพร่ำขาน
แต่ พ่อ–แม่ คุณต่อบุตร สุดประมาณ
ขอกราบกราน ระลึกถึง ซึ้งพระคุณ
เจ้าข้าเอ๋ย ใครหนอใคร ให้กำเนิด
จึงก่อเกิด เติบใหญ่ ด้วยไออุ่น
ทั้งกล่อมเกลี้ยง เลี้ยงมา ด้วยการุณย์
ช่วยค้ำจุน จนรอดพ้น เป็นคนมา
ถึงลำบาก ร่างกาย ใจห่วงลูก
ด้วยพันผูก ดวงใจ ให้ห่วงหา
หัวอกใคร จะอุ่นเท่า อีกเล่านา
เคยปลอบเช็ด น้ำตา คราระทม

เป็นแดนใจ ใสสะอาด ปราศกิเลส
เป็นสรรเพ็ชญ์ ของบุตร พิสุทธิ์สม
ความรักเปี่ยม เมตตา น่านิยม
ประดุจลม โชยเย็น ใครเห็นดี
　　หอบสังขาร ทำงาน เลี้ยงลูกน้อย
เกรงจะด้อย ใจทราม ต่ำศักดิ์ศรี
จึงส่งให้ ได้ศึกษา วิชามี
ให้ได้ดี กว่าพ่อ–แม่ หวังรอคอย
เหมือนนกกา หาเหยื่อ มาเผื่อลูก
เปรอความสุข หาทรัพย์ไว้ ให้ใช้สอย
ยามไกลพราก จากอุรา ตั้งตาคอย
ใจละห้อย นอนสะอื้น ขื่นขมทรวง
　　กว่าลูกลูก จะสำนึก พระคุณท่าน
ช่างเนิ่นนาน บ้างชีวา ลาลับล่วง
บ้างก็ป่วย จนแทบ สิ้นแดดวง
ลูกจึงห่วง เอาใจใส่ ในกายา
อย่ารอให้ ใกล้ตาย จึงกราบใกล้
เป็นศพไป จึงรู้บุญ คุณท่านหนา
ยามท่านอยู่ ควรรู้ชัด สร้างศรัทธา
ตอบแทนคุณ มารดา บิดาเอย.

สำนึกถึง "วันเกิด"

"งานวันเกิด"	ยิ่งใหญ่	ใครคนนั้น
ฉลองกัน	ในกลุ่ม	ผู้ลุ่มหลง
หลงลาภยศ	สรรเสริญ	เพลินทะนง
วันเกิดส่ง	ชีพสั้น	เร่งวันตาย
อีกมุมหนึ่ง	ซึ่งเหงา	น่าเศร้าแท้
หญิงแก่ ๆ	นั่งหงอย	และคอยหา
โอ้วันนั้น	เป็นวัน	อันตราย
แม่คลอดสาย	โลหิต	แทบปลิดชนม์
วันเกิดลูก	เกือบคล้าย	วันตายแม่
เจ็บท้องแท้	เท่าไหร่	มิได้บ่น
กว่าอุ้มท้อง	กว่าจะคลอด	รอดเป็นคน
เติบโตจน	บัดนี้	นี่เพราะใคร
แม่เจ็บเจียน	ขาดใจ	ในวันนั้น
กลับเป็นวัน	ลูกฉลอง	กันผ่องใส
ได้ชีวิต	แล้วก็หลง	ระเริงใจ
ลืมผู้ให้	ชีวิต	"อนิจจา"
ไฉนจึง	เรียกกัน	ว่า "วันเกิด"
วันผู้ให้	กำเนิด	จะถูกกว่า
คำอวยพร	ที่เขียน	ควรเปลี่ยนมา
ให้มารดา	คุณเป็นสุข	จึงถูกแท้

เลิกจัดงาน วันเกิด กันเถิดนะ
ควรที่จะ คุกเข่า กราบเท้าแม่
ระลึกถึง พระคุณ อบอุ่นแด
อย่ามัวแต่ จัดงาน ประจานตัว.

สำนึกบาป–ขอขมาแม่

ขอน้อมนอบ หมอบกราบแท้ พระแม่แก้ว
สำนึกแล้ว ความเลว เคยเหลวไหล
ลูกซึ้งแล้ว แนววิถี ที่เป็นไป
แม่ช้ำใจ เพราะลูกมา จนชาชิน
ลูกสร้างกรรม ทำบาป กราบเท้าแม่
ซึ้งใจแท้ แม่อภัย ให้หมดสิ้น
น้ำตาแม่ แต่ละหยด ที่รดริน
ลูกถวิล ดังน้ำกรด รดหัวใจ

อย่า สอนลูกหลานให้ฟุ้งเฟ้อ มากมี
คิดแต่ที่จะเอา จะเอา
เพราะมันทำให้ชีวิตนี้ระทม
หิวโหย และไม่รู้จักพอ
จง สอนลูกหลานให้รู้จักเสียสละเอื้อเฟื้อ
เพราะมันทำให้ชีวิตนี้ เบิกบาน
อิ่มเอิบและเพียงพอ

ถ้าท่านหมั่นฝึกฝืน ฝึกฝน อบรมลูกหลานของท่านให้รักษาศีล ๕ แกล้วกล้าในคุณงามความดี อดทน และอ่อนน้อม นั้นเชื่อว่า...ท่านรักลูกอย่างมีปัญญาถูกต้อง ท่านได้มอบทรัพย์อันมีค่าประเสริฐแก่เขาและ...ท่านได้สร้างที่พึ่งอันอบอุ่นปลอดภัยให้เขาแล้ว

บทปลงสังขาร

มนุษย์เราเอ๋ยเกิดมาทำไม นิพพานมีสุข อยู่ไยมิไป
ตัณหาหน่วงหนัก หน่วงชักหน่วงไว้ ฉันไปมิได้ตัณหาผูกพัน
ห่วงนั้นพันผูก ห่วงลูกห่วงหลาน ห่วงทรัพย์สินศฤงคาร จงสละเสียเถิด
จะได้ไปนิพพาน ข้ามพ้นพบสาม ยามหนุ่มสาวน้อย หน้าตาแช่มช้อย
งามแล้วทุกประการ แก่เฒ่าหนังยาน แต่ล้วนเครื่องเหม็น เอ็นใหญ่เก้าร้อย
เอ็นน้อยเก้าพัน มันมาทำเข็ญ ให้ร้อนให้เย็น เมื่อยขบทั้งตัว
ขนคิ้วก็ขาว นัยน์ตาก็มัว เส้นผมบนหัว ดำแล้วกลับหงอก
หน้าตาเว้าวอก ดูน่าบัดสี จะลุกก็โอย จะนั่งก็โอย

เหมือนดอกไม้โรย ไม่มีเกสร จะเข้าที่นอน พึงสอนภาวนา
พระอนิจจัง พระอนัตตา เราท่านเกิดมา รังแต่จะตาย
ผู้ดีเข็ญใจ ก็ตายเหมือนกัน เงินทองทั้งนั้น มิติดตัวไป
ตายไปเป็นผี ลูกเมียผัวรัก เขาชักหน้าหนี เขาเหม็นซากผี
เปื่อยเน่าพุพอง หมู่ญาติพี่น้อง เขาหามเอาไป เขาวางลงไว้
เขานั่งร้องไห้ แล้วกลับคืนมา อยู่แต่ผู้เดียว ป่าไม้ชายเขียว
เหลียวไม่เห็นใคร เห็นแต่ฝูงแร้ง เห็นแต่ฝูงกา เห็นแต่ฝูงหมา
ยื้อแย่งกันกิน ดูน่าสมเพช กระดูกกูเอ๋ย เรี่ยรายแผ่นดิน
แร้งกาหมากิน เอาเป็นอาหาร เที่ยงคืนสงัด ตื่นขึ้นมินาน
ไม่เห็นลูกหลาน พี่น้องเผ่าพันธุ์ เห็นแต่นกเค้า จับเจ่าเรียงกัน
เห็นแต่นกแสก ร้องแรกแหกขวัญ เห็นแต่ฝูงผี ร้องไห้หากัน
มนุษย์เราเอ๋ย อย่าหลงนักเลย ไม่มีแก่นสาร อุตส่าห์ทำบุญ
ค้ำจุนเอาไว้ จะได้ไปสวรรค์ จะได้ทันพระพุทธเจ้า จะได้เข้านิพพาน
อะหัง วันทามิ สัพพะโส อะหัง วันทามิ นิพพานะ ปัจจะโย โหตุ.

บทปลงสังขารเกศาผมหงอก

เกศาผมหงอก บอกว่าตัวเฒ่า ฟันฟางผมเผ้า
แก่แล้วทุกประการ ตามืดหูหนัก ร้ายนักสาธารณ์
บ่เป็นแก่นสาร ใช่ตัวตนของเรา แผ่พื้นเปื่อยเน่า
เครื่องประดับกายเรา โสโครกทั้งตัว แข้งขามือสั่น
เส้นสายพันพัว เห็นน่าเกลียดกลัว อยู่ในตัวของเรา
ให้มึนให้เมื่อย ให้เจ็บให้เหนื่อย ไปทั่วเส้นขน
แก่แล้วโรคา เข้ามาหาตน ได้ความทุกข์ทน
โสกาอาวรณ์ จะนั่งก็โอย จะลุกก็โอย
เหมือนดอกไม้โรย ไม่มีเกสร แก่แล้วโรคา
เข้ามาวิงวอน ได้ความทุกข์ร้อน ทั่วกายอินทรีย์
ครั้นสิ้นลมปาก กลับกลายหายจาก เรียกกันว่าผี
ลูกรักผัวรัก เขาชักหน้าหนี เขาว่าซากผี
เปื่อยเน่าพุพอง เขาเสียไม่ได้ เขาไปเยี่ยมมอง
เขาบ่ได้ต้อง เกลียดกลัวนักหนา เขาผูกคอรัด
มือเท้าเขามัด รัดรึงตรึงตรา เขาหามเอาไป
ทิ้งไว้ป่าช้า เขากลับคืนมา สู่เหย้าเรือนพลัน
ตนอยู่เอกา อยู่กับหมูหมา ยื้อคร่าพัลวัน
ทรัพย์สินของตน ขนมาปันกัน ข้าวของทั้งนั้น
ไม่ใช่ของเรา เมื่อตนยังอยู่ เรียกว่าของกู
เดี๋ยวนี้เป็นของเขา แต่เงินใส่ปาก เขายังควักล้วงเอา
ไปแต่ตัวเปล่า เน่าทั้งสรรพางค์กาย อยู่ในป่ารก
ได้ยินเสียงนก กึกก้องดงยาง ได้ยินหมาใน
ร้องไห้ครวญคราง ใจจิตอ้างว้าง วิเวกวังเวง

มีหมู่นกแขวก บินมาร้องแรก แถกขวัญของตน
เหลียวไม่เห็นใคร อกใจวังเวง ให้อยู่ครื้นเครง
รำพึงถึงตัว ตายไปเป็นผี เขาไม่ไยดี
ทิ้งไว้น่ากลัว ยิ่งคิดยิ่งพรั่น กายสั่นระรัว
รำพึงถึงตัว อยู่ในป่าช้า ผัวเมียสินทรัพย์
ยิ่งแลยิ่งลับ ไม่เห็นตามมา เห็นแต่ศีลทาน
เมตตาภาวนา ตามเลี้ยงรักษา อุ่นเนื้ออุ่นใจ
ศีลทานมาช่วย ได้เป็นเพื่อนม้วย เมื่อตนตายไป
ตบแต่งสมบัติ นพรัตน์โพยภัย เลิศล้ำอำไพ
อัตตะกิเลสมากมี ศีลพาไปเกิด ได้วิมานเลิศ
ประเสริฐโฉมศรี นางฟ้าแห่ล้อม ห้อมล้อมมากมี
ขับกล่อมดีดสี ฟังเสียงบรรเลง บรรเลงสมบัติ
แก้วเก้าเนาวรัตน์ นับน้อยไปหรือ คุณพระทศพล
ที่ตนนับถือ พระธรรมนั้นหรือ สั่งสอนทุกวัน
พระสงฆ์องค์อารีรัก มาเป็นปิ่นปัก พระกรรมฐาน
เอออวยสมบัติ นพรัตน์โอฬาร ดีกว่าลูกหลาน
ประเสริฐเพริศเพรา ลูกผัวที่รัก มิเป็นตำหนัก
รักเขาเสียเปล่า เขามิตามช่วย เพื่อนม้วยด้วยเรา
ไปหลงรักเขา เห็นไม่เป็นการ รักตนดีกว่า
จำศีลภาวนา บำเพ็ญศีลทาน จะได้ช่วยตน
ให้พ้นสงสาร ลุถึงสถาน ได้วิมานทอง
ผู้ใดใจพาล หลงรักลูกหลาน จะต้องจำจอง
เป็นห่วงตัณหา เข้ามารับรอง ตายไปจะต้อง
ตกจตุรบายฯ

\- - - - - - - - - - -

บ้านหลังสุดท้าย

เมรุเอ๋ยเมรุ เป็นบ้านหลังสุดท้ายของชายหญิง
มีอำนาจชาติยศปรากฏจริง ตายนอนนิ่งให้เขาเผาเท่าเทียมกัน
เมื่อไม่ตายต่างวุ่นวายหมายของข้า เพราะตัณหาพาความคิดให้ป่วนปั่น
ในที่สุดหยุดแค่ตายคล้ายคลึงกัน อย่าหุนหันดันดื้อถือดีกัน
(อีกไม่นานวันจำต้องจากกันเอย.)

เมรุเอ๋ยเมรุ เจ้าเป็นบ้านเก็บศพกลบกลิ่นเหม็น
ถูกเผาไหม้วอดวายทุกบ่ายเย็น ทุกคนเห็นควันไฟที่เผาไหม้คน
พากันมางานศพนี้อย่าให้ไร้คุณค่า ภาวนาธรรมสอนจิตคิดหาเหตุผล
มองดูศพทบทวนมาหาที่ตัวตน เราทุกคนคงไม่พ้นความตายทุกรายเอย.
เมื่อเกิดมามีอะไรมาด้วยเจ้า เจ้าจะเอาแต่สุขสนุกไฉน
เมื่อเจ้ามาตัวเปล่าจะเอาอะไร เจ้าก็ไปตัวเปล่าเหมือนเจ้ามาฯ.

สังขาร

อะนิจจา วะตะ สังขารา สิ่งที่เหตุปรุงขึ้นมาไม่เที่ยงหนอ
อุปปาทะวะยะธัมมิโน พอ เกิดแล้วก็แปรไปเป็นธรรมดา
อุปปัชชิตวา นิรุชฌันติ มันเกิดผลิแล้วก็ดับลับต่อหน้า
เป็นเช่นนี้เวียนวัฏฏ์อยู่อัตรา ใครจะว่าวอนอย่างไรไม่ฟังกัน
เตสัง วูปะสะโม สุโข แปล ว่าสุขแท้คือสงบการปรุงแต่งนั้น
ไม่ปรุงแต่งตัวตนอะไรสักสิ่งอัน ชีวิตดับหรือไม่นั้นไม่เป็นประมาณ.
